

LAMPIRAN

Tabel Hasil Rekab Uang dalam Matan Hadis *al-Kutub at-Tis'ah*^{*}

A. Istilah yang Langsung Menunjukkan Kepada Jenis Uang

No	Penelusuran lewat kata Jenis	Fungsi	Kitab	Hadis Nomor	Keterangan
1	<i>Dirham</i> (Uang Perak)	1. Harta bernilai	չ	2269	<i>Sahīh</i>
			م	4678	<i>Sahīh</i>
			ت	2343	<i>Sahīh</i>
			ن	2480	<i>Da'iif</i>
			د	2135	<i>Sahīh</i>
			ج	2751	<i>Da'iif</i>
			ح	9242	<i>Sahīh</i>
			طاء	832	<i>Sahīh</i>
			دمي	246	<i>Da'iif</i>
		2. Alat tukar sejenis secara pelebihan (riba <i>fadl</i>)	չ	2032	<i>Sahīh</i>
			م	2967	<i>Sahīh</i>
			ن	4491	<i>Sahīh</i>
			ج	2247	<i>Da'iif</i>
			ح	5619	<i>Da'iif</i>
			طاء	1144	<i>Sahīh</i>
			دمي	2467	<i>Sahīh</i>
		3. Alat bayar/alat tukar	չ	2207	<i>Sahīh</i>
			م	3000	<i>Sahīh</i>
			ت	1139	<i>Da'iif</i>
			ن	3865	<i>Sahīh</i>
			د	2952	<i>Da'iif</i>
			ج	2189	<i>Da'iif</i>
			ح	5473	<i>Da'iif</i>

^{*} Kesimpulan kualitas hadis didasarkan pada hasil penelitian ahli pentashih hadis (Muhammad Nashirudin al-Albani (w. 1999) dalam file CD-ROM *Mausu'ah al-Hadis as-Syarīf al-Kutub at-Tis'ah* edisi II 1997 oleh *Global Islamic Software Company*.

			طاء	1121	<i>Sahīh</i>
			دمعي	3140	<i>Da'īf</i>
		4. Alat Ukur/standar nilai	خ	2929	<i>Sahīh</i>
		Standar nilai maskawin 12 uqiyah setara dengan 500 dirham	م	2555	<i>Sahīh</i>
		Sadaqah dirham seberat rambut bayi yang di cukur	ت	1439	<i>Sahīh</i>
		Mahar Nabi saw kepada Aisyah 12 uqiyah dan satu nasy setara dengan 500 dirham.	ن	3295	<i>Sahīh</i>
			د	2482	<i>Sahīh</i>
			ج	1876	<i>Sahīh</i>
			هـ	23485	<i>Da'īf</i>
			طاء	1240	<i>Sahīh</i>
			دمعي	1579	<i>Da'īf</i>
		5. Membayar denda/kafarah	ت	1333	<i>Da'īf</i>
			د	1339	<i>Sahīh</i>
			ج	2620	<i>Sahīh</i>
			هـ	6737	<i>Sahīh</i>
			طاء	1347	<i>Sahīh</i>
		6. Membayar sadaqah	ت	1439	<i>Sahīh</i>
			ن	2499	<i>Sahīh</i>
			دمعي	573	<i>Hasan</i>
		Denda meninggalkan salat jum'at tanpa <i>uzur</i>	د	890	<i>Da'īf</i>
2.	Dinar (Uang Emas)	1. Harta bernilai	خ	2269	<i>Sahīh</i>
			م	269	<i>Hasan</i>
			ت	2343	<i>Sahīh</i>
			جـ	59	<i>Hasan</i>
			هـ	5303	<i>Da'īf</i>
		2. Alat tukar sejenis (riba <i>fadl</i>)	خ	2032	<i>Sahīh</i>
			م	2967	<i>Sahīh</i>

			ن	4491	<i>Sahīh</i>
			ج	2252	<i>Da'īf</i>
			ح	5619	<i>Da'īf</i>
			طاء	1144	<i>Sahīh</i>
	3. Alat bayar atau alat tukar		خ	2333	<i>Sahīh</i>
			م	2778	<i>Sahīh</i>
			ت	1179	<i>Sahīh</i>
			د	2937	<i>Da'īf</i>
			ج	2184	<i>Da'īf</i>
			ح	25471	<i>Sahīh</i>
			طاء	باب البيوع العربان	<i>Sahīh</i>
	4. Alat ukur/ Standar nilai		خ	6293	<i>Sahīh</i>
			م	3189	<i>Sahīh</i>
			ت	1365	<i>Sahīh</i>
			ن	367	<i>Da'īf</i>
			د	889	<i>Sahīh</i>
			ج	2575	<i>Sahīh</i>
			ح	23583	<i>Sahīh</i>
			طاء	1312	<i>Sahīh</i>
			دمي	2198	<i>Sahīh</i>
3	Zahab (emas)	1. Harta bernilai	خ	4500	<i>Sahīh</i>
			م	265	<i>Sahīh</i>
			ت	3621	<i>Sahīh</i>
			ن	2584	<i>Da'īf</i>
			د	3759	<i>Sahīh</i>
			ج	182	<i>Sahīh</i>
			ح	2267	<i>Sahīh</i>
			طاء	1594	<i>Sahīh</i>
			دمي	2700	<i>Hasan</i>
		2. Harta yang wajib dizakati	خ	1316	<i>Sahīh</i>
			م	1647	<i>Hasan</i>
			ت	3299	<i>Da'īf</i>
			ن	2434	<i>Sahīh</i>
			د	1342	<i>Da'īf</i>

			ج	1777	<i>Sahīh</i>
			م	26332	<i>Sahīh</i>
			طاء	باب الزكاة	<i>Sahīh</i>
	3. Sebagai harta perhiasan		خ	1163	<i>Sahīh</i>
			م	3898	<i>Sahīh</i>
			ت	1799	<i>Da'iif</i>
			ن	5071	<i>Sahīh</i>
	Bejana dari emas dan perak		د	3235	<i>Hasan</i>
	Cincin dari emas dan ukiran Habsyi		ج	3634	<i>Sahīh</i>
			م	18815	<i>Sahīh</i>
			طاء	162	<i>Sahīh</i>
	Rasul minum dengan bejana dari emas		دمي	2037	<i>Sahīh</i>
	4. Alat bayar		خ	2159	<i>Sahīh</i>
			م	2887	<i>Sahīh</i>
			ت	1163	<i>Sahīh</i>
			ن	3840	<i>Sahīh</i>
			م	14473	<i>Da'iif</i>
			طاء	1160	<i>Sahīh</i>
	5. Alat tukar sejenis/riba <i>fadl</i>		خ	2028	<i>Sahīh</i>
			م	2964	<i>Sahīh</i>
			ت	1161	<i>Hasan Sahīh</i>
			ن	4485	<i>Sahīh</i>
			د	2907	<i>Sahīh</i>
			ج	2244	<i>Sahīh</i>
			م	21670	<i>Sahīh</i>
			طاء	1149	<i>Sahīh</i>
			دمي	2465	<i>Sahīh</i>
4.	<i>Fiḍḍah</i> (perak)	1. Harta bernilai	خ	4500	<i>Sahīh</i>
			م	265	<i>Sahīh</i>
			ج	182	<i>Sahīh</i>
			دمي	2700	<i>Sahīh</i>
	2. Harta yang wajib dizakati		خ	1316	<i>Sahīh</i>

			م	1647	<i>Sahīh</i>
			ت	575	<i>Hasan Sahīh</i>
			ج	1777	<i>Hasan</i>
			م	20420	<i>Sahīh</i>
			طاء	باب الزكاة	<i>Sahīh</i>
	3. Harta perhiasan		خ	63	<i>Sahīh</i>
	Larangan minum dengan bejana emas dan perak		م	3850	<i>Sahīh</i>
	Nabi saw memakai cincin dan pertama dari perak		ت	1662	<i>Hasan Sahīh</i>
	Pegangan (Jawa; garan) pedang Nabi saw dari perak		ن	5278	<i>Sahīh</i>
			د	3235	<i>Sahīh</i>
	Larangan memakai bejana perak untuk minum		ج	3406	<i>Hasan</i>
	Gelas minum Nabi saw ada hiasan hewan dari perak		م	11961	<i>Hasan</i>
	Tidak baik bejana dari perak dipakai untuk gelas		طاء	1444	<i>Sahīh</i>
	Pegangan (Jawa; garan) pedang Nabi saw dari perak		دمي	2349	<i>Sahīh</i>
	4. Alat tukar/ alat bayar		ت	1304	<i>Hasan Sahīh</i>
			ن	3840	<i>Sahīh</i>
			د	2943	<i>Hasan</i>
			ج	2440	<i>Sahīh</i>
			م	1460	<i>Hasan</i>
			طاء	باب البيوع المكاتب	<i>Sahīh</i>
	5. Alat tukar dengan pelebihan (riba <i>fadl</i>)		خ	2034	<i>Sahīh</i>
			م	2973	<i>Sahīh</i>
			ت	1162	<i>Hasan Sahīh</i>
			ن	4502	<i>Sahīh</i>
			م	19500	<i>Sahīh</i>
			طاء	1150	<i>Sahīh</i>

		6. Alat ukur/Standar nilai	ع	1439	<i>Hasan</i>
			م	25930	<i>Da'iif</i>
			طاء	947	<i>Sahih</i>
5	<i>Wariq</i> (Uang Perak)	1. Alat tukar/Alat bayar	خ	2521	<i>Sahih</i>
			م	2888	<i>Sahih</i>
			ب	1163	<i>Da'iif</i>
			ن	3840	<i>Sahih</i>
			د	2944	<i>Sahih</i>
			ج	2449	<i>Sahih</i>
			ح	1497	<i>Da'iif</i>
			طاء	1142	<i>Sahih</i>
			دمي	2504	<i>Da'iif</i>
		2. Alat tukar sejenis/ riba <i>fadil</i>	خ	2031	<i>Sahih</i>
			م	2964	<i>Sahih</i>
			ب	1164	<i>Sahih</i>
			ن	4495	<i>Da'iif</i>
			د	2906	<i>Sahih</i>
			ج	2245	<i>Da'iif</i>
			ح	21670	<i>Sahih</i>
			طاء	1174	<i>Sahih</i>
		3. Bahan perhiasan	خ	5424	<i>Sahih</i>
			م	3907	<i>Sahih</i>
			ب	1667	<i>Da'iif</i>
			ن	5070	<i>Sahih</i>
			د	3696	<i>Sahih</i>
			ج	3629	<i>Sahih</i>
			ح	12879	<i>Sahih</i>
		4. Harta yang wajib dizakati	خ	1389	<i>Sahih</i>
			م	1629	<i>Sahih</i>
			ب	568	<i>Hasan Sahih</i>
			ن	2430	<i>Sahih</i>
			د	1332	<i>Sahih</i>
			ج	1783	<i>Sahih</i>
			ح	11386	<i>Sahih</i>

			طاء	514	<i>Sahīh</i>
			دمي	1579	<i>Sahīh</i>
	5. Stadar nilai		ن	4719	<i>Sahīh</i>
			د	2646	<i>Sahīh</i>
			ج	2620	<i>Da’if</i>
			حـ	25941	<i>Da’if</i>
6	<i>Nuqud</i> (Uang Emas dan Perak)	Modal Kerja	خـ	6462	<i>Sahīh</i>
			مـ	2919	<i>Sahīh</i>
			تـ	1152	<i>Sahīh</i>
			نـ	3875	<i>Sahīh</i>
			جـ	2411	<i>Da’if</i>
			حـ	22294	<i>Da’if</i>
			طاء	باب زكـة	<i>Sahīh</i>
7	‘Ain (Barang)	1. Bentuk riba	خـ	2145	<i>Sahīh</i>
			نـ	4481	<i>Da’if</i>
		2. Harta / Benda	خـ	2227	<i>Sahīh</i>
			مـ	2913	<i>Sahīh</i>
			تـ	1183	<i>Hasan Sahīh</i>
			نـ	4597	<i>Sahīh</i>
			دـ	3064	<i>Da’if</i>
			جـ	2349	<i>Sahīh</i>
			حـ	6827	<i>Da’if</i>
			طاء	1184	<i>Sahīh</i>
			دمـي	2477	<i>Da’if</i>
		3. Uang/ emas	طاء	باب الفراـضـ	<i>Sahīh</i>
9	<i>Sikkah</i> (Uang Emas dan Perak Cetakan)	Modal Kerja	مـ	2919	<i>Sahīh</i>
			دـ	2992	<i>Da’if</i>
			جـ	2411	<i>Da’if</i>
			حـ	22294	<i>Da’if</i>
10	<i>Fulūs</i> (uang Emas Bercampur	1. Alat bayar/Uang	حـ	20420	<i>Sahīh</i>

	Tembaga)				
--	----------	--	--	--	--

B. Tidak secara Langsung Menunjukkan Kepada Jenis Uang

1.	<i>Si'ir</i> (Harga)	Harga	خ	Bab akad pesanan (<i>salam</i>)	<i>Sahīh</i>
			م	2989	<i>Sahīh</i>
			ت	1235	<i>Sahīh</i>
			ن	4506	<i>Da'iif</i>
			د	2911	<i>Da'iif</i>
			جـهـ	2191	<i>Sahīh</i>
			حـمـ	12131	<i>Sahīh</i>
			طـاءـ	1164	<i>Sahīh</i>
			دـمـيـ	2433	<i>Sahīh</i>
2.	<i>Qimah</i> (Harga, Nilai)	1. Harga/ Nilai	خ	2528	<i>Sahīh</i>
			م	3194	<i>Sahīh</i>
			تـ	1366	<i>Hasan Sahīh</i>
			نـ	4857	<i>Sahīh</i>
			دـ	3937	<i>Sahīh</i>
			جـهـ	1880	<i>Sahīh</i>
			حـمـ	6400	<i>Sahīh</i>
			طـاءـ	باب البواع في الشفعة	<i>Sahīh</i>
			دـمـيـ	3106	<i>Da'iif</i>
		2. Senilai/Seimbang/Sepadan	خ	2338	<i>Sahīh</i>
			م	2758	<i>Sahīh</i>
			تـ	1268	<i>Hasan Sahīh</i>
			جـهـ	2519	<i>Sahīh</i>
			دـ	3435	<i>Sahīh</i>
			حـمـ	5997	<i>Sahīh</i>
			طـاءـ	1264	<i>Sahīh</i>
			دـمـيـ	3087	<i>Sahīh</i>
3.	<i>Saman</i> (Harga)	Harga/ Jual beli/ Ongkos	خ	1944	<i>Sahīh</i>

			م	3000	<i>Sahīh</i>
			ت	1052	<i>Hasan Sahīh</i>
			ن	4218	<i>Sahīh</i>
			د	2974	<i>Sahīh</i>
			ج	2150	<i>Sahīh</i>
			ح	1990	<i>Sahīh</i>
			طاء	1173	<i>Sahīh</i>
			نمی	2455	<i>Da'iif</i>
3	Ajr (Upah)	1. Upah/Bayar	خ	2118	<i>Sahīh</i>
			م	2954	<i>Sahīh</i>
			ت	1226	<i>Hasan Sahīh</i>
			ن	4515	<i>Sahīh</i>
			د	2898	<i>Sahīh</i>
			ج	2434	<i>Sahīh</i>
			ح	18311	<i>Sahīh</i>
			طاء	1543	<i>Sahīh</i>
			نمی	2472	<i>Sahīh</i>
		2. Hak	ت	2797	<i>Sahīh</i>
			ح	5756	<i>Sahīh</i>
4	Šarwah (Harta Kekayaan)	Harta kekayaan	م	9128	<i>Hasan</i>

C. Istilah yang Menunjukkan Kepada Benda Sejenis yang Dipertukarkan (*As – Sarf*)

1.	<i>Sarf</i> (Pertukaran Benda Sejenis)	1. Tukar menukar uang (benda) sejenis	خ	1919	<i>Sahīh</i>
			م	2989	<i>Sahīh</i>
			ن	4500	<i>Sahīh</i>
			ج	2249	<i>Sahīh</i>
			ح	10625	<i>Hasan</i>
			طاء	باب البيوع	<i>Sahīh</i>
		2. Obyek pertukaran uang (benda) sejenis dengan pelebihan	خ	2031	<i>Sahīh</i>
			م	2974	<i>Sahīh</i>
			ت	1162	<i>Sahīh</i>

			ن	4483	<i>Sahīh</i>
			د	2907	<i>Sahīh</i>
			ج	2248	<i>Sahīh</i>
			هـ	11054	<i>Sahīh</i>
			طـءـ	1152	<i>Sahīh</i>
			مـ	2465	<i>Sahīh</i>
	3. Sebagai alat tukar		خـ	1960	<i>Sahīh</i>
			مـ	2805	<i>Sahīh</i>
			قـ	1172	<i>Hasan Sahīh</i>
			نـ	4412	<i>Sahīh</i>
			دـ	2919	<i>Sahīh</i>
			جـ	2230	<i>Sahīh</i>
			هـ	12417	<i>Sahīh</i>
			طـءـ	1189	<i>Sahīh</i>
2.	<i>Sarf</i> (Pertukaran Makanan Sejenis)	4. Membayar zakat fitrah	خـ	1411	<i>Sahīh</i>
	<i>Tamr, sya'īr, hīntah</i>		مـ	1638	<i>Sahīh</i>
	<i>Tamr, sya'īr</i>		قـ	612	<i>Sahīh</i>
	<i>Tamr, sya'īr, burr</i>		نـ	2453	<i>Sahīh</i>
	<i>Tamr, sya'īr</i>		دـ	1381	<i>Hasan</i>
	<i>Tamr, sya'īr, hīntah</i>		جـ	1815	<i>Sahīh</i>
	<i>Tamr, sya'īr, hīntah</i>		هـ	20985	<i>Sahīh</i>
	<i>Tamr, sya'īr</i>		طـءـ	553	<i>Sahīh</i>
	<i>Tamr, sya'īr, burr</i>		مـ	1603	<i>Sahīh</i>
	<i>Tamr, sya'īr, hīntah</i>	5. Bahan minuman terlarang	خـ	4253	<i>Sahīh</i>
			نـ	5484	<i>Sahīh</i>
			مـ	5360	<i>Sahīh</i>
			قـ	1795	<i>Hasan</i>
			نـ	5484	<i>Sahīh</i>
			دـ	3184	<i>Sahīh</i>
			جـ	3370	<i>Sahīh</i>

			﴿	11656	<i>Da’if</i>
	<i>Tamr</i> (kurma)	6. Membayar denda/ fidyah	﴿	2410	<i>Sahīh</i>
		Denda menyetubuhi istri di siang <i>Ramadan</i>	﴿	1870	<i>Sahīh</i>
			﴿	656	<i>Sahīh</i>
			﴾	4651	<i>Hasan</i>
			﴿	2042	<i>Sahīh</i>
			﴿	2103	<i>Sahīh</i>
			﴿	10269	<i>Sahīh</i>
	<i>Hinṭah</i> (tepung gandum)	Denda melanggar sumpah	طاء	906	<i>Sahīh</i>
	<i>Tamr</i> (kurma)	Denda menyetubuhi istri di siang <i>Ramadan</i>	دَمْيَ	1654	<i>Sahīh</i>
3.	<i>Milḥ</i> (garam)	7. Sebagai harta bersama (<i>syirkah al-mubahah</i>)	﴿	1421	<i>Da’if</i>
			﴿	2465	<i>Da’if</i>
			دَمْيَ	2499	<i>Da’if</i>

Keterangan

- Huruf ﴿ = *Sahīh al-Bukhārī*
- Huruf ﴽ = *Sahīh Muslim*
- Huruf ت = *Sunan at-Tirmizi*
- Huruf ن = *Sunan an-Nasa’ī*
- Huruf د = *Sunan Abi Daud*
- Huruf ح = *Sunan Ibn Majah*
- Huruf ح = *Musnad Ahmad bin Ḥambal*
- Huruf طاء = *Muwatta’ Imam Malik*
- Huruf دَمْيَ = *Sunan ad-Darimi*
- Sahīh* = Hadis yang sanadnya bersambung dari awal sampai akhir, disampaikan oleh para perawi yang adil memiliki kemampuan hafalan sempurna serta tidak menyelisihi dengan perawi yang lebih terpercaya darinya (*syaz*) dan tidak mengandung cacat (*illat*) (Qatṭan, 2008: 117)

Hasan = Hadis yang sanadnya bersambung dari awal sampai akhir, diriwayatkan oleh perawi yang adil, kurang *dabit*-nya serta tidak mengandung *syaz* dan juga tidak cacat (tidak mengandung *illat*).

Hasan Sahīh = Satu hadis yang terdiri dari dua *sanad* yaitu satu *sanad* berkualitas sebagai hadis *sahīh* dan *sanad* yang lain sebagai hadis *ḥasan*.

Da’if = Hadis yang didalamnya tidak didapati syarat hadis *sahīh* dan tidak juga didapati syarat hadis *ḥasan*

Kritikus hadis pada *matan* hadis dalam lampiran ini adalah:

1. Abu Ḥatīm ar-Rāzī
2. Ibn Ḥibban
3. Ad-Daruqutnī
4. Imam an-Nasa’ī
5. Imam al-Bukhārī
6. Aḥmad bin Ḥanbal
7. Muhammad Ibn Sa’ad
8. Al-‘Uqailī
9. Al-‘Ijlī
10. Abdullah bin al-Mubarak
11. Abu Dāud as-Sijistānī
12. Muhammad bin Sa’ad
13. Alī bin al-Madānī
14. Ibn al-Qaṭṭān (Yahyā bin Sa’id al-Qaṭṭān)
15. Abu Zur’ah ar-Rāzī
16. Yahyā bin Mā’īn
17. Wakī’ bin al-Jarḥ
18. Makhūl